"Transformative Pedagogy: The Impact of Arts Integration on Teacher Development and Student Engagement"

מאת דינה פריד (2025)

Dina Fried, The MOFET Institute in Tel Aviv, Israel. The author is currently affiliated with Herzog Academic College, French Hill Campus in Israel. Email: dinaf@herzog.ac.il

נערך באמצעות מנוע בינה מלאכותית קו-פיילוט

מושגים מרכזיים והגדרות

- **Arts Integration שילוב אמנויות:** שימוש באמנויות (ויזואליות, מוזיקה, סיפור וכו') כחלק אינטגרלי מתהליך ההוראה כדי להעמיק הבנה, לפתח יצירתיות וחשיבה ביקורתית.
- **21st-Century Skills מיומנויות המאה ה-21:** כישורים כמו תקשורת, שיתוף פעולה, יצירתיות, חשיבה ביקורתית וגמישות, הנדרשים בעולם משתנה.
- **STEAM**: מודל המשלב אמנות בתחומי STEM (מדע, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה) כדי לעודד למידה יצירתית ואינטראקטיבית.
- **Pedagogical Content Knowledge** (שולמן, 1986): ידע פדגוגי המשלב הבנה תאורטית עם יישום מעשי המותאם לצורכי תלמידים.
- **Action Research**: מחקר פעולה מחזורי, המשלב חקירה עם התערבות לשינוי, תוך שיתוף המשתתפים בתהליך.

תיאור המחקר

- **מטרה**: לבדוק ביצד שילוב אמנויות בהכשרת מורים משפיע על פיתוח מיומנויות המאה ה-21, ביטחון עצמי בהוראה, ויכולת לשלב אמנות בביתה.
- **אוכלוסיית המחקר**: 25 מורים (מגוון ניסיון: 1–20+ שנים), רובם ללא הכשרה פורמלית בשילוב אמנויות.
- **מבנה ההתערבות**: סדנה של 30 שעות לאורך 7 שבועות, לפי מודל הלמידה החווייתית של קולב (חוויות אמנותיות, רפלקציה, תאוריה, יישום בביתה).
- **כלי מחקר**: שאלוני מיומנויות לפני/אחרי, יומני רפלקציה, משימות אמנותיות, ניתוח תוכן.

ממצאים עיקריים

- **לפני הסדנה**: 60% מהמורים דיווחו על חוסר ביטחון בשילוב אמנויות; 80% ללא הכשרה פורמלית.
- **אחרי הסדנה**:
  - עלייה של **14.91%בביטחון** לשלב אמנות בהוראה.
  - עלייה של **15.60%בנוחות עם השיטה**.
- **שינויים בביתה**: שילוב ציור במתמטיקה, סיפור בלימודי שפה, מוזיקה בהיסטוריה → שיפור מעורבות תלמידים.

- **תובנות אישיות** :מורים הבינו שלא נדרש "כישרון אמנותי" כדי להשתמש באמנות ככלי פדגוגי; תהליך האמנות נתפס כמשמעותי יותר מהתוצר.
- **השפעה על** :**SPED** פוטנציאל גבוה לשילוב אמנות עם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים, אך נדרש מחקר נוסף.

מסקנות

- שילוב אמנויות בהכשרת מורים תורם לפיתוח מיומנויות המאה ה-21, מגביר ביטחון עצמי ומעודד חדשנות פדגוגית.
- תהליך הדרגתי: התנגדות ראשונית מתחלפת בהערכה חיובית.
- אמנות משמשת כמתווך לביטוי רגשי ורפלקציה, מחזקת קשר בין מורה לתלמיד.
- נדרש מחקר נוסף על השפעת השילוב בתחומים ספציפיים ובחינוך מיוחד.

סיכום בעברית

המאמר מציג מחקר פעולה שבחן את השפעת שילוב אמנויות בהכשרת מורים על פיתוח מיומנויות המאה ה-21 ועל מעורבות תלמידים. הסדנה בת 30 שעות כללה פעילות אמנותית, רפלקציה, תאוריה ויישום בכיתה. הממצאים מראים עלייה בביטחון ובנכונות לשלב אמנות בהוראה, שיפור במעורבות תלמידים, והבנה כי אמנות היא כלי משמעותי להוראה יצירתית ולא רק תחום נפרד. המסקנה: שילוב אמנויות הוא מנוף לפדגוגיה חדשנית, אך נדרש מחקר נוסף להעמקת ההשפעה בתחומים שונים ובחינוך מיוחד.

מושגים מרכזיים, הגדרות ודוגמאות מהמחקר:

מושג	הגדרה	דוגמה מהמחקר
Arts Integration	שילוב אמנויות בתהליך ההוראה כדי להעמיק הבנה, לפתח יצירתיות וחשיבה ביקורתית.	מורים שילבו ציור ללימוד גאומטריה, סיפור בלימודי שפה ומוזיקה בהיסטוריה לשיפור מעורבות תלמידים.
21st-Century Skills	מיומנויות חיוניות לעולם המודרני: תקשורת, שיתוף פעולה, יצירתיות, חשיבה ביקורתית וגמישות.	הסדנה פיתחה אצל המורים יכולות חשיבה יצירתית ושיתופית באמצעות פעילויות אמנותיות.
STEAM	מודל המשלב אמנות בתחומי STEM כדי לעודד למידה יצירתית ואינטראקטיבית.	שימוש באמנות כחלק מלימודי מתמטיקה ומדעים להגברת מעורבות והבנה.
Pedagogical Content Knowledge	ידע פדגוגי המשלב תאוריה עם יישום מעשי המותאם לצורכי תלמידים.	המורים תכננו שיעורים המשלבים אמנות עם תוכן ליבה, תוך התאמה לצורכי הכיתה.

דוגמה מהמחקר	הגדרה	מושג
הסדנה נבנתה כמעגלי למידה: חוויה אמנותית, רפלקציה, תאוריה ויישום בכיתה.	מחקר פעולה מחזורי המשלב חקירה עם התערבות לשינוי, תוך שיתוף המשתתפים בתהליך.	**Action Research**
כל מפגש כלל פעילות אמנותית, דיון קבוצתי, הרצאה קצרה ויישום בכיתה.	מודל למידה חווייתית בארבעה שלבים: חוויה, רפלקציה, תאוריה, יישום.	**Experiential Learning (Kolb)**

מסקנות המחקר והמלצות להמשך:

המלצות להמשך	מסקנות המחקר
להרחיב תוכניות הכשרה למורים הכוללות שילוב אמנויות כחלק אינטגרלי מהפדגוגיה.	שילוב אמנויות בהכשרת מורים מגביר ביטחון עצמי ומעודד חדשנות פדגוגית.
לספק תמיכה מתמשכת ומסגרות ליווי למורים כדי להתמודד עם חששות ראשוניים ולחזק ביטחון.	תהליך הדרגתי: התנגדות ראשונית מתחלפת בהערכה חיובית והבנה של ערך האמנות בהוראה.
לשלב פעילויות אמנותיות כחלק מתוכניות פיתוח מקצועי, בדגש על רפלקציה והתנסות אישית.	אמנות משמשת כמתווך לביטוי רגשי ורפלקציה, מחזקת קשר בין מורה לתלמיד ומקדמת למידה חווייתית.
לפתח מודלים פדגוגיים המשלבים אמנויות עם תחומי ליבה (STEAM)כדי לקדם מיומנויות אלו בקרב תלמידים.	שילוב אמנויות תורם לפיתוח מיומנויות המאה ה-21: יצירתיות, חשיבה ביקורתית, שיתוף פעולה וגמישות.
לבצע מחקרים ממוקדים על השפעת שילוב אמנויות בקרב תלמידים עם צרכים מיוחדים ובמסגרות חינוך מגוונות.	קיימת השפעה חיובית על מורים בחינוך רגיל, אך נדרש מחקר נוסף לגבי חינוך מיוחד.(SPED)
לשלב קורסים ייעודיים לשילוב אמנויות בתוכניות הכשרת מורים באקדמיה ובפיתוח מקצועי מתמשך.	רוב המורים לא קיבלו הכשרה פורמלית בשילוב אמנויות, מה שמגביל את היישום בכיתה.